

Matjaž Kovačič, predsednik uprave Nove KBM

»Mercator bomo čez nekaj let z velikim dobičkom prodali«

Nekaj tednov po skupščini delničarjev, na kateri so lastniki med drugim podprli nedelitev skromnega lanskega dobička, smo se pogovarjali s predsednikom uprave Nove KBM Matjažem Kovačičem. Druga največja banka v državi je trenutno sicer v senci NLB, o privatizaciji katere prav zdaj potekajo živahne razprave, a je njeno poslovanje tudi zaradi vojske dobrih sto tisoč malih delničarjev neprestano pod drobnogledom javnosti in stroke.

Kako komentirate napovedano dokapitalizacijo NLB oziroma morebitno prodajo večinskega deleža države? Je tudi v NKBM večinski delež države v igri za prodajo?

Neposrednih konkurentov ne želim komentirati, ne zgledujem se po nekaterih bankirjih podružnic tujih bank pri nas. Sicer pa je odločitev o prodaji povsem v pristojnosti lastnikov. Informacije o načrtovani dokapitalizaciji NKBM so cenovno občutljive, zato jih ne bi izdajal niti, če bi kaj vedel.

Kaj bi pomenilo za NKBM, če bi država postala le še manjša lastnica brez možnosti neposrednega vplivanja?

Že pred časom sem povedal, da je lastniški delež države v času krize pozitivno dejstvo, saj je s tem teoretična možnost propada banke manjša. Po drugi strani pa je zniževanje državnega deleža lahko znak investitorjem, predvsem mednarodnim, da država s tem dopušča večjo fleksibilnost in ambicioznost v poslovanju banke. Čeprav že zdaj posebnega omejevanja ali vplivanja politike na NKBM ni bilo.

Kako drugače kot politično motivirano si lahko razlagamo odločitve o približno dveh milijonih evrov posojila Muri le nekaj tednov pred njenim propadom?

To posojilo nima zveze s politikom.

Z njim nismo imeli nobene škode, saj smo ga ustrezno zavarovali in že dobili povrnjenega z obrestmi vred. Je pa bila Mura že prej naš partner in tudi to je vidik pri odločanju.

Kaj pa nakup Mercatorja? Pred časom je NKBM od Banke Celje kupila slabe tri odstotke Mercatorjevih delnic, za kar ste odšteli 18 milijonov evrov. Z deležem, ki ste ga sami zasegli, ima NKBM zdaj kar 5,2 odstotka trgovske družbe. Kje so ekonomski razlogi za tak nakup? Še mesec dni prej ste banke družno prodajale zasežene deleže Mercatorja.

Logika tega nakupa je zgolj v ekonomiji. Prepričan sem, da prodajanje Mercatorja po ceni 80 odstotkov njegove knjigovodske vrednosti, kar so ponudili potencialni kupci, ni smiselno. Če so njegove bilan-

ce resnične, je vreden vsaj knjigovodsko vrednost, če ne več. Naš kapital je dovolj velik, da ta delež, tudi če imamo na zalogi za 20 ali 25 milijonov evrov delnic Mercatorja, za nas ne pomeni bistvene izpostavljenosti. Naša bilanca, na primer, znaša približno pet milijard evrov. Naložba je dobra, tudi skozi dividendno politiko nam zagotavlja dobre donose, prav tako sem prepričan, da jo bomo čez nekaj let z velikim dobičkom prodali. Poleg tega je Mercator velik partner slovenskega bančnega sistema in tako iščemo tudi sinergije. To je vse ozadje nakupa.

Na skupščini Mercatorja 12. julija bodo lastniki med drugim glasovali o predlogu za vaše imenovanje v nadzorni svet. Zakaj želite med nadzornike? Nekateri bančniki trdijo, da je članstvo predstavnikov bank v nadzornih svetih podjetij, ki jih kreditirajo, neetično in v nasprotju s politikom dobrega korporativnega upravljanja.

Vsak lahko ima svoje mnenje, živimo v svobodni državi. Je pa zelo nenavadno, da se dajejo izjave o konkurentih, celo z njihovimi imeni. Ampak taka je pač njihova kultura.

Sami v tem ne vidite navzkrižja interesov?

Ne. NKBM je pač dosegla dovolj velik delež, da je lahko predlagala svojega kandidata za novega člana nadzornega sveta. Bilo bi pravzaprav nerese, če ne bi želeli imeti nadzora nad svojo naložbo. Ampak

predstavniki bank, poleg NKBM še iz vrst NLB in UniCredit banke, ne bomo imeli večine v nadzornem svetu, tako da je ločitev interesov zagotovljena.

Za Mercator ste torej plačali približno 18 milijonov evrov, po drugi strani pa ste lastnike, predvsem male delničarje, razjezili z odločitvijo o nedelitvi dividend. Razlog je bil skromen bilančni dobiček, le 2,88 milijona evrov (čistega dobička je bilo sicer za 12 milijonov, a je bila večina razporejena za statutarne in druge rezerve). Res je sicer, da gre za lanski dobiček in letošnji nakup Mercatorja, toda čuden vtis ostane.

Naložbe v delnice ne gre povezovati s preteklimi dobički. Kot sem povedal, bo ta naložba za naše delničarje ugodna.

Tudi vas nadzira politično profiliran človek, Danilo Toplek je član SD.

Res je, da je politično opredeljen, vendar to na njegove odločitve v NS niti približno ne vpliva. Če si sploh lahko dovolim komentiranje dela nadzornikov banke.

Vaša banka je največja lastnica Zavarovalnice Maribor (ZM) z 49,94-odstotnim deležem. Druga največja je s 45,9 odstotka Sava Re. Ni skrivnost, da se lastnika ne razumeta najbolje. Večkrat je slišati o pritiskih na NKBM, naj proda svoj delež, zaradi vpliva iz Ljubljane vam oziroma zavarovalnici menda »nagaja« tudi agencija za zavarovalni nadzor. Kako dolgo bo ta napetost še trajala?

Z govoricami o konfliktih se včasih tudi pretirava. Razumljivo je, da si želita oba lastnika uveljavljati svojo voljo pri poslovnih politikah. Ampak glede na to, da noben ni večinski, je treba na koncu doseči dogovor, in mi smo ga s Savo Re vedno dosegli. Ne vidim razloga, da ga ne bi tudi v prihodnje. Glede pritiskov: sam te poskuse vplivanja ocenjujem bolj kot želje posameznikov ali pa skupine ljudi, ki bi radi upravljali s stvarmi, s katerimi nimajo zveze. Lastniki ZM smo namreč znani. Sicer pa so pritiski ljudi, ki bi radi povzročali težave, vsakdanji v poslovnem svetu. NKBM je pred več kot desetletjem z dokapitalizacijo rešila ZM pred propadom in je od takrat svoje lastništvo dobro upravljala. Zdaj ko je to dobro poslujoča zavarovalnica, je zelena naložba za marsikoga iz Slovenije in tudi iz regije. Apetiti so razumljivo veliki. Mi bomo vedno ravnali tako, kot je najboljša za naše delničarje in našo skupino.

Se strinjate z oceno, da ste za predimenzioniran gradbeniški sektor in nepremičninski balon odgovorne tudi banke zaradi prelahkonega podeljevanja kreditov?

Sam si ne upam presojsati, ali je gradbeniški sektor predimenzioniran ali ne. Nisem dovolj velik stro-

kovnjak in tudi drugi bankirji ne morejo kar povprek oceniti, ali imajo gradbinci preveč strojev in delavcev. Problematika sektorja je delno odvisna od načina financiranja. Gradbinci imajo namreč zelo veliko zalogo, od že zgrajenih stavb do gradbenih zemljišč. Prav ta so največji problem; gradbinci ves čas kupujejo zemljišča, na katerih je mogoče graditi, da si zagotavljajo čim boljše izhodišče na trgu. V obdobju izjemne konjunkturo so jih nakupili zelo veliko na zalogo, zdaj pa ni kupcev, zato jim povzročajo izjemno velike stroške, tako da jim zmanjka denarja za redno poslovanje. Ker so te zaloge razporejene od zemlje do že zgrajenih prostorov, je težko reči, kje naj se korekcija zgodi, da se bodo razmere izboljšale. Korekcija namreč ni vezana zgolj

na realno vrednost, ampak tudi na trenutno nelikvidnost. Če se danes zemljišče proda za polovico vrednosti izpred dveh let, to ni izraz realnega stanja, temveč težav z likvidnostjo. Ko je podjetje v velikih težavah, je za svež denar pripravljeno sprejeti tudi veliko izgubo.

Ves čas trdite, da razmere v gradbeništvu oziroma na nepremičniškem trgu za banko niso ogrožajoče. Iz dokumentov ob predlagani prisilni poravnavi podjetij MTB in Stavbar po drugi strani razberemo, da samo ti dve podjetji NKBM skupaj dolgujeta okoli 60 milijonov evrov.

Kot je videti iz teh dokumentov, so vse naše terjatve zavarovane. Samo vprašanje časa je, kako se bomo bankirji poplačali in po kakšnih cenah. Odnosov s strankami sicer ne morem komentirati. Za primerjavo pa naj povem, da imamo vseh kreditov za tri milijarde evrov in ta dva gradbinca pomenita za pol odstotka naših naložb.

Kako banka sodeluje pri reševanju razmer?

V tej prisilni poravnavi sicer ne sodelujemo, saj smo ločitveni upnik. A si želimo, da bi dolžniki dosegli dogovor z upniki, kot banka pa bomo nato poskušali gradbincem pomagati pri spremljanju njihovi prihodnjih poslov.

Banke ste se torej izognile najbolj neprijubljenu ukrepu, večjemu zasegu nepremičnin.

Zaenkrat smo se temu izognili. Predvsem glede na porast industrijske proizvodnje v Nemčiji lahko

pričakujemo, da se bo investicijski cikel ponovno zagnal in bo prišlo do okrevanja. Pred letom dni sem sicer predlagal, da bi ustanovili sklad najemnih stanovanj, ki bi po relativno nizki ceni lahko prišel do večjega števila stanovanj, ljudje pa do stanovanja za relativno nizko najemnino. Slovenija je ena redkih držav, ki nima takega sklada. Njegova oblika bi lahko bila različna, bodisi pod okriljem republiškega stanovanjskega sklada, lahko bi ga ustanovili tudi bankirji, financirali pa bi ga lahko skozi obvezniški dolg. Žal ta predlog ni bil sprejet. Vprašanje je, ali se bo kdaj ponudila podobna priložnost.

NKBM je spomladi vstopila na srbski trg z dokapitalizacijo Credy banke, s čimer je postala njena večinska lastnica. Medtem ste že začeli prenavljati njeno poslovanje, dobiček si obetate leta 2012. Kako poteka prestrukturiranje?

Zelo aktivno, do zdaj smo definirali že približno 30 odstotkov presežkov. Upamo, da bomo večino prestrukturiranja opravili letos, da bomo lahko prihodnje leto zelo aktivno nastopili na trgu in dosegli omenjeni cilj, dobičkonosno poslovanje leta 2012. Banka je imela oziroma ima bistveno preveč zaposlenih in premajhen obseg posla. Obeh problemov smo se lotili hkrati: zmanjšujemo število zaposlenih in širimo obseg posla. Se je pa treba zavedati, da je to specifičen trg, na katerem je potrebna ustrezna previdnost.

Kupili ste malo banko iz Kragujevca. Na trg stopate skozi stranska vrata. Kako so vas sprejeli in kakšne so vaše ambicije v Srbiji?

Na trgu so nas zelo dobro sprejeli. Zaradi težav, ki jih imajo velike banke v regiji v svojih matičnih državah, grške na primer, so te banke zdaj manj aktivne in s tem se odpira tržni prostor. Seveda bomo morali okrepiti svoje aktivnosti tudi v Beogradu in Vojvodini, toda v Kragujevcu se je in se bo v prihodnjih letih največ vlagalo, tako v industrijsko proizvodnjo kot v infrastrukturo. Zato naj bi se ekonomija vsega območja izboljšala, kar bo takoj vplivalo na poslovanje banke, ki ima tam svoj domicil. Majhna banka pa pomeni tudi majhno tveganje.

Se boste osredotočali na prebivalstvo ali gospodarstvo?

Na oboje. Delovali bomo podobno kot NKBM, torej kot običajna komercialna banka.

Bodo potrebne dodatne dokapitalizacije?

Gotovo. Deset milijonov kapitala pomeni približno 60 milijonov evrov kreditov. Ko bomo širili posle, bomo to spreminjali tudi z dokapitalizacijami, kar je običajno za vse finančne inštitucije v obdobju njihove rasti. Nekaj bo tudi izjemnih stroškov zaradi odpuščanja.

Lahko komentirate namige o povezovanju s Probanko?

Obe upravi sta takšne namige že zavrnili in k temu ni nič dodati.

URBAN ČERVEK

MATJAŽ KOVAČIČ